

Dato: 14.11.2025
Dokumentnavn: Høringssvar fra Kulturskolerådet til
NOU 2025:7 Musikklandet –
Flerstemt musikkpolitikk for
framtiden
Saksbehandler: Morten Christiansen

Kultur- og likestillingsdepartementet
Postboks 8030 Dep,

0030 Oslo

Høringssvar fra Kulturskolerådet til NOU 2025:7 Musikklandet – Flerstemt musikkpolitikk for fremtiden

Innledning

Kulturskolerådet er en interesse- og utviklingsorganisasjon for norske kommuner som eier og driver kulturskoler. Organisasjonen arbeider for å fremme kvalitet i opplæringen ved kulturskolene og fungerer som et talerør for kommunene overfor myndigheter og andre aktører.

Kulturskolerådet takker utvalget bak Musikklandet for et særdeles grundig arbeid. NOU 2025:7 *Musikklandet* er omfattende og viktig. Den gir et helhetlig blikk på musikklivets økosystem – fra opplæring og frivillighet til profesjonell virksomhet og næring, og løfter fram musikkens betydning for både individ og samfunn. Vi anbefaler at politikere og beslutningstakere på alle nivå tar forslagene i betraktning når politikk skal utformes og forvaltes.

I dette høringssvaret vil vi fokusere noen punkt som vi mener bør prioriteres i den videre politikktutformingen, før vi beskriver hvordan vi ser på kulturskolenes - og Kulturskolerådets - mulige bidrag i arbeidet med å realisere intensjonene i Musikklandet.

1. Kulturskolerådets vurdering av NOU 2025:7 Musikklandet

1.1. En helhetlig og tverrsektoriell musikkpolitikk

Kulturskolerådet er svært positiv til at Musikklandet bygger bro og ser sammenhenger mellom sektorer. Selv om utredningen ble bestilt av Kultur- og likestillingsdepartementet, berører den i høy grad utdannings-, helse-, nærings- og kommunalpolitikken. Dette gjenspeiler også kulturskolenes virkelighet – der samspill mellom opplæring, kultur, frivillighet og lokalsamfunn er avgjørende. En mer samordnet politikk vil bidra til å utnytte ressursene bedre og sikre musikkens plass som samfunnsressurs.

1.2. Samarbeid mellom kulturskole, skole, SFO, DKS m.fl.

Vi støtter utvalgets vektlegging av samarbeid mellom skolesektor, kulturliv og frivillighet. Kulturskolen er et sentralt bindeledd mellom barnehage, grunnskole, SFO, Den kulturelle skolesekken, lokale lag og organisasjoner. Kulturskolerådet understreker at det er nødvendig med incentiver for å utvikle slike samarbeid. De fleste tjenester i kommunene er svært presset av trang kommuneøkonomi, og det trengs derfor at staten stimulerer for utviklingsarbeid og modellforsøk som kan både kan skape utvikling lokalt, og hensiktsmessige modeller for samarbeid.

1.3. Fylkeskommunens rolle i koordinering av fordypning og talentutvikling

Utvalgets forslag om å gi fylkeskommunene et tydeligere ansvar for talentarbeid og fordypningstilbud er svært positivt. Dette kan bidra til bedre sammenheng mellom kulturskole, utdanningsprogrammet for musikk, dans og drama, fylkeskommunens kulturavdeling og høyere utdanning. Vi anbefaler at staten gir klare føringer for dette ansvaret og stimulerer til fylkesvise nettverk og samarbeidsmodeller. Eksempler fra fylker som Akershus viser hvordan fylkeskommunen kan ta et bredt samfunnsansvar på kulturfeltet.

1.4. Kommunenes ansvar – rammeplan og planverk

Kulturskolerådet støtter Musikklandets anbefaling til kommunene om å vedta og integrere Rammeplan for kulturskolen – Kulturskole for alle – i sitt planverk. Rammeplanen bør forankres i kommunens kultur-, oppvekst- og samfunnsplaner. Vi foreslår at staten vurderer sterkere føringer for kommunenes forpliktelser for planlegging av kulturskolen iht rammeplanen, gjennom for eksempel forskriftsfesting av krav om at kommunen skal ha en politisk vedtatt plan for kulturskoledriften, slik at det blir sammenheng mellom nasjonale, regionale og lokale kulturplaner, i tråd med prinsippene i den reviderte Kulturloven (2025).

1.5. Musikk og helse

Musikkens rolle i folkehelsearbeid er tydelig betonet i Musikklandet (4.8). Vi støtter sterkt at det må finnes søkbare midler til kommuner som vil lage helhetlige planer for utvikling av praksis innenfor musikk og helse, og anbefaler at fremtidige tilskuddsordninger og folkehelseiltak inkluderer krav om bevissthet om kulturskolens rolle. Musikkutvalgets anbefaling om prøveprosjekter med sosiale resepter der deltagelse av musikkaktiviteter kan inngå er et eksempel på dette. Kulturskolen som lovpålagt kommunal tjeneste med sin profesjonelle kompetanse kan ha en nøkkelrolle her.

Fylkeskommunene – som folkehelseaktører – bør også se musikkfeltet og kulturskolene inn i samarbeidet.

1.6. Musikk og beredskap (Innsatssonen og gratis kulturskole)

Utvalgets påpekning av at et rikt musikktilbud har betydning for bolyst og samfunnsutvikling i hele landet, også i innsatssonen (Nord-Troms og Finnmark), er svært viktig. Kulturskolerådet støtter forslaget og ber om at kultur vurderes som et aktivt virkemiddel i regionalpolitikken. Som en del av dette anbefaler vi øremerkede midler til å heve kvaliteten i kulturskoletilbudet i nordområdene, og samtidig gjøre den gratis.

1.7. Det samiske perspektivet

Vi støtter utvalgets anbefaling om at formidlingsinstitusjoner må gis et tydelig ansvar for å formidle samisk kunst og kultur, og vil understreke at tilvarende forventninger må finnes for kulturskolene. Det bør uttrykkes nasjonale forventninger til hvordan kommunene bruker sine kulturskoler i arbeidet med å ivareta, formidle og utvikle samisk kultur og språk. Musikklandet anbefaler å «Fremme nordisk kulturpolitisk samarbeid og samarbeid i Barentsregionen med særlig vekt på støtte til det flerkulturelle musikklivet som opererer på tvers av statsgrenser» (4.5.6). Dette vil Kulturskolerådet understreke betydningen av, og særlig i forbindelse med samarbeid omkring utvikling og bevaring av Samisk kultur og språk. Her er kulturskolesamarbeid en potensielt viktig suksessfaktor, og Kulturskolerådet vil informere om at det er igangsatt et arbeid med et slikt samarbeid. En begrensning i dette samarbeidet, er avstanden til det Nordiske kultursamarbeidet som ikke inkluderer kulturskolefeltet. Vi mener derfor at et økt politisk arbeid i det Nordiske kultursamarbeidet må til, for at kulturskolene kan ses i sammenheng med dette. Dette er også i tråd med stortingsmelding 18, 20/21 (oppleve, skape, dele), der det heter at «Regjeringa vil sjå nærmare på moglegheiter for korleis kulturskolesamarbeidet kan styrkjast på nordisk nivå.» (s. 90)

1.8. Kompetanse og utdanning

Vi støtter utvalgets fokus på å styrke musikkkompetanse i utdanningssektoren. For at et tettere samarbeid mellom kulturskolen og grunnskole/barnehage skal kunne skje, må den generelle musikkkompetansen økes. Kulturskolerådet vil fremheve betydningen av solide kunst- og musikkfag i lærerutdanningene, og obligatorisk musikkfag i allmennlærerutdanningen.

1.9. Akustikk og infrastruktur

Vi støtter sterkt forslaget om krav til akustiske forhold i alle nye skolebygg, og anbefalingen om å utarbeide en «nasjonal veileder for utvikling av kulturlokaler» (13.3). Dette har direkte betydning for kulturskolene, som ofte benytter skole- og kulturbygg i sambruk. Gode lokaler er avgjørende både for undervisningskvalitet og helse.

2. Veien videre – og kulturskolenes rolle

Kulturskolene er kommunenes fremste fagmiljø for musikkopplæring og rekruttering til musikklivet. De er både opplæringsarena, kulturaktør og samarbeidspartner.

Rammeplanen Kulturskole for alle tydeliggjør kulturskolens samfunnsoppdrag: å gi alle barn og unge mulighet til å lære, skape, oppleve og formidle kunst og kultur. Kulturskolene kan dermed bidra direkte til måloppnåelsen i Musikklandet – både med tanke på opplæringssektoren, i frivilligheten og i det profesjonelle.

For at dette skal realiseres, ber Kulturskolerådet om at:

- Kulturskolene tydeliggjøres enda sterkere som strategiske aktører i kommunal og regional musikkpolitikk.
- Staten og fylkeskommunene følger opp rammeplan for kulturskolen som nasjonal kvalitetsstandard.

- Kommunene sikrer ressurser, kompetanse og infrastruktur som muliggjør bredde, fordypning og inkludering.
- Kulturskolene trekkes inn i lokale og regionale utviklingsprosesser knyttet til Musikklandets anbefalinger.

3. Kulturskolerådets rolle i arbeidet med måloppnåelsene

Kulturskolerådet har en nasjonal funksjon som utviklings- og kompetanseorganisasjon for kulturskolefeltet.

Kulturskolerådet:

- bistår kommunene i implementeringen av rammeplanen,
- tilrettelegger for forsknings- og utviklingsarbeid,
- samler og sprer kunnskap om god praksis,
- og fungerer som brobygger mellom kulturskoler, forvaltning og øvrig kultur- og utdanningssektor.

I oppfølgingen av Musikklandet kan vi bidra som:

- nasjonal utviklingspartner i implementering av tiltak som berører kulturskolene,
- faglig rådgiver for kommuner og fylkeskommuner,
- dialogpartner for departementer og direktorater,
- og samordningsaktør mellom ulike deler av musikkfeltet.

Vi ber om et samarbeid i kjølvannet av denne NoU'en, der vi kan klargjøre forventningene til Kulturskolerådet som nasjonal aktør, og vurdere hvordan oppgaver og ressurser kan forankres langsiktig i statlige og kommunale ordninger.

4. Avslutning

Kulturskolerådet ser Musikklandet som et historisk viktig dokument. Utvalget peker på helhet, mangfold og bærekraft som kjerneverdier for fremtidens musikkpolitikk – verdier som kulturskolefeltet deler fullt ut.

Vi ønsker å bidra aktivt i oppfølgingen av anbefalingene og ser frem til videre dialog med Kunnskapsdepartementet, Kultur- og likestillingsdepartementet og andre relevante aktører.

Et sterkt kulturskolefelt og et tydelig Kulturskoleråd vil være avgjørende for å realisere målene i Musikklandet – et framtidsrettet, inkluderende og flerstemt musikkliv i hele Norge.

Med hilsen

Morten Christiansen
Direktør
Kulturskolerådet